

**Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)**

**Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998**

--- o0o ---

**Tập 20
QUYÊN THỨ 481
HỘI THỨ BA**

**Phẩm
XÁ-LỢI-TỬ
Thứ 2 - 3**

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng khởi nghĩ này: Ta đối pháp giới hoặc mau hiện đẳng giác, hoặc chẳng mau hiện đẳng giác. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Không có chút pháp năng đối pháp giới hiện đẳng giác vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy chút pháp lìa pháp giới ấy, chẳng thấy pháp giới lìa các pháp mà có. Chẳng thấy chút pháp tức pháp giới ấy, chẳng thấy pháp giới tức các pháp mà có.

Vì có sao? Xá-lợi-tử! Vì pháp cùng pháp giới chẳng phải tức ly vậy.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng khởi nghĩ này: Pháp giới năng làm nhân duyên các pháp. Chẳng khởi nghĩ này: Các pháp như thế năng chứng pháp giới. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này hãy chẳng thấy có chút pháp, huống nào có pháp năng chứng pháp giới.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy pháp giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng pháp giới. Chư Phật cũng vậy. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Không cùng pháp giới chẳng tương ưng, chẳng phải chẳng tương ưng, chẳng tức ly vậy.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa tương ưng cùng pháp như thế, vậy nên nói tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa chẳng thấy pháp giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng pháp giới.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy sắc tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng sắc. Chẳng thấy thọ tưởng hành

thức tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng thọ tướng hành thức.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy nhãn xứ tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng nhãn xứ. Chẳng thấy nhĩ tỷ thiết thân ý xứ tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng nhĩ tỷ thiết thân ý xứ.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy sắc xứ tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng sắc xứ. Chẳng thấy thanh hương vị xúc pháp xứ tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng thanh hương vị xúc pháp xứ.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy nhãn giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng nhãn giới. Chẳng thấy nhĩ tỷ thiết thân ý giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng nhĩ tỷ thiết thân ý giới.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy sắc giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng sắc giới. Chẳng thấy thanh hương vị xúc pháp giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng thanh hương vị xúc pháp giới.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy nhãn thức giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng nhãn thức giới. Chẳng thấy nhĩ tử thiết thân ý thức giới tương ưng cùng không, cũng chẳng thấy không tương ưng cùng nhĩ tử thiết thân ý thức giới.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa năng tương ưng được như thế, đấy là đệ nhất tương ưng cùng với không.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này do tương ưng cùng không như thế nên chẳng đọa Thanh văn bậc Độc giác thấy, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật, mau chứng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát trong các tương ưng, tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa rất là đệ nhất, rất tôn rất thắng, rất thượng rất diệu, rất cao rất cực, vô thượng vô thượng thượng, vô đẳng vô đẳng đẳng. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Tương ưng Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, tức là tương ưng không, tức là tương ưng vô tướng, tức là tương ưng vô nguyện vậy.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát khi tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa như thế, phải biết tức là nhận ký Bồ-đề, hoặc gần nhận ký.

Xá-lợi-tử! BỒ-tát Ma-ha-tát này do tương ưng đây năng vì vô lượng vô số hữu tình làm đại nhiều ích.

Xá-lợi-tử! BỒ-tát Ma-ha-tát đây chẳng khởi nghĩ **này: Ta tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng khởi nghĩ **này**: Ta đối BỒ-đề đã được nhận ký, hoặc gần nhận ký. Chẳng khởi nghĩ **này**: Ta năng nghiêm tịnh cõi Phật. Ta năng thành thực hữu tình. Chẳng khởi nghĩ **này**: Ta sẽ chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề, quay xe diệu pháp độ vô lượng chúng. Vì có sao? Xá-lợi-tử! BỒ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy có pháp là nơi pháp giới, chẳng thấy pháp giới là các pháp mà có. Chẳng thấy có pháp năng hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng thấy có pháp được Phật trao ký. Chẳng thấy có pháp năng được Vô thượng Chánh đẳng BỒ-đề. Chẳng thấy có pháp năng nghiêm tịnh cõi Phật. Chẳng thấy có pháp năng thành thực hữu tình.**

Vì có sao? Xá-lợi-tử! Các BỒ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, rất ráo chẳng khởi tưởng hữu tình thấy. Sở dĩ vì sao? Các hữu tình thấy rất ráo chẳng sanh cũng lại chẳng diệt. Kia đã rất ráo chẳng sanh chẳng diệt, làm sao năng nói được tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Như các hữu tình chẳng sanh chẳng diệt, các pháp cũng vậy.

Xá-lợi-tử! BỒ-tát Ma-ha-tát này chẳng thấy hữu tình các pháp sanh nên tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng thấy hữu tình các pháp diệt nên tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Đạt các hữu tình và pháp không, nên tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Đạt các hữu tình và pháp phi ngã, nên tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Đạt các hữu tình và pháp bất khả đắc, nên tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Đạt các hữu tình và pháp xa lìa, nên tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Xá-lợi-tử! Các BỒ-tát Ma-ha-tát khi tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa tương ưng cùng không rất là đệ nhất, tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa rất tôn rất thắng, không ai năng kịp được.

Xá-lợi-tử! Các BỒ-tát Ma-ha-tát tương ưng như thế, năng chánh dẫn phát đại từ, đại bi, cùng vô lượng vô biên các Phật pháp khác. Do thế lực đây, rốt ráo chẳng khởi tâm xan tham, phạm giới, giận dữ, biếng lười, tán loạn, ác huệ tạp nhiễm.

Bấy giờ, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Nếu BỒ-tát Ma-ha-tát tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, BỒ-tát Ma-ha-tát này chết từ chỗ nào sanh đến trong đây? Từ chỗ đây chết sẽ sanh nơi nào?

Phật bảo Tôn giả Xá-lợi-tử rằng: Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Bồ-tát Ma-ha-tát này hoặc từ các cõi Phật chết đến sanh trong **đây, hoặc từ trời Đĩ-sử-đa chết đến sanh trong **đây**, hoặc từ trong người chết đến sanh trong **đây**.**

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa từ các cõi Phật chết đến sanh **đây ấy, Bồ-tát Ma-ha-tát này mau tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Do nhân duyên **đây**, chuyển đời bèn được thâm diệu pháp môn mau hiện tại tiền. Từ **đây** trở đi hằng tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa mau chóng. Sanh ở chỗ nào thường gặp chư Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, không luống bỏ qua.**

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa từ trời Đĩ-sử-đa chết đến sanh **đây ấy, Bồ-tát Ma-ha-tát này đối sáu Ba-la-mật-đa thường chẳng quên mất, hằng hiện tại tiền; đối tất cả đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn cũng thường chẳng quên mất, hằng hiện tại tiền.**

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa chết từ trong người đến sanh **đây ấy, Bồ-tát Ma-ha-tát này trừ được Bất thối chuyển, căn kia mờ chậm chẳng năng chóng tương**

ung cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa; đối đà-la-ni môn, tam-ma-địa môn đều chưa tự tại, chẳng năng hằng hiện tiền.

Xá-lợi-tử! Người lại còn hỏi nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-đa, Bồ-tát Ma-ha-tát này từ đây chết sẽ sanh nơi nào ấy. **Xá-lợi-tử!** Bồ-tát Ma-ha-tát này từ đây chết rồi sanh các cõi Phật. Từ một nước Phật đến một nước Phật, tùy sanh chỗ nào, thường gặp Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Cho đến chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, hằng chẳng lìa Phật.

Lại nữa, **Xá-lợi-tử!** Có Bồ-tát Ma-ha-tát không phương tiện khéo léo nên dù năng hiện khởi bốn tinh lự, cũng năng tu hành sáu Ba-la-mật-đa. Do được tinh lự nên sanh trời Trường thọ. Tùy kia thọ tận đến sanh trong người, gặp gỡ chư Phật cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa mà căn mờ chậm, chẳng cực sáng lanh.

Lại nữa, **Xá-lợi-tử!** Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù được tinh lự, tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà không phương tiện khéo léo, nên nói bỏ tinh lự sanh ở cõi Dục. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này căn cũng mờ chậm, chẳng cực sáng lanh.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù năng vào bốn tĩnh lực, cũng năng vào bốn vô lượng, cũng năng vào bốn định vô sắc. Cũng năng tu bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, Như Lai mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng, mà có phương tiện khéo léo nên chẳng tùy thế lực tĩnh lực, vô lượng, vô sắc mà sanh. Chỉ sanh thế giới có Phật, thường gặp Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, chẳng lìa Bát-nhã Ba-la-mật-đa, ở trong Hiền kiếp định sẽ làm Phật.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù năng khởi bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn định vô sắc, mà có phương tiện khéo léo nên chẳng theo thế lực tĩnh lực, vô lượng, vô sắc mà sanh. Lại sanh lại cõi Dục, hoặc đại tộc Sát-đế-lợi, đại tộc Bà-la-môn, đại tộc Trưởng giả, đại tộc Cư sĩ, vì muốn thành thực các hữu tình vậy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù hiện vào bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn định vô sắc, mà có phương tiện khéo léo nên chẳng theo thế lực tĩnh lực, vô lượng, vô sắc mà sanh. Lại sanh lại cõi Dục, hoặc trời Bốn đại vương chúng, hoặc trời Ba mươi ba, hoặc trời Dạ-ma, hoặc trời Đĩ-sử-đa, hoặc trời Lạc biến hóa, hoặc trời Tha hóa tự tại, vì muốn

thành thực các hữu tình vậy. Hoặc vì nghiêm tịnh cõi Phật cho mình, nên thường gặp chư Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, không luống bỏ qua.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù năng hiện vào bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn định vô sắc, mà có phương tiện khéo léo nên từ chỗ đây chết, sanh trong Phạm thế làm Đại Phạm vương uy đức tự tại, dạy các cõi Phật, từ một nước Phật đến một nước Phật. Bồ-tát trong ấy, kẻ chưa chứng Vô thượng Chánh đẳng giác khuyên chứng Vô thượng Chánh đẳng giác, kẻ đã chứng Vô thượng Chánh đẳng giác thỉnh quay xe pháp, nhiều ích tất cả.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát còn buộc một đời tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, có phương tiện khéo léo nên dù hiện khởi bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn định vô sắc, tu bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi, Không tam-ma-địa, Vô tướng tam-ma-địa, Vô nguyện tam-ma-địa, mà chẳng theo thế lục tinh lục, vô lượng, vô sắc mà chuyển. Hiện tiền phụng thờ gần gũi cúng dường hiện tại Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, ở chỗ Phật đây siêng tu phạm hạnh. Từ trong đây chết, sanh trời Đĩ-sử-đa, theo thọ lượng kia, các căn không khuyết, đủ nhớ chánh biết. Có vô lượng vô số trăm

ngàn trăm ức muôn ức chúng chư thiên vây quanh cung kính đến sanh trong đây. Chúng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp độ vô lượng chúng.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát được sáu thần thông, chẳng sanh cõi Dục, chẳng sanh cõi Sắc, chẳng sanh cõi Vô sắc, dạo các cõi Phật cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, tu hạnh Bồ-tát, cho đến chúng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát được sáu thần thông, dạo đi tự tại từ một nước Phật đến một nước Phật, trải qua cõi Phật không có danh Thanh văn, Độc giác thừa, duy có Nhất thừa các chúng Bồ-tát.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát được sáu thần thông, dạo đi tự tại từ một nước Phật đến một nước Phật, trải qua cõi Phật hữu tình thọ lượng chẳng thể đếm biết.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát được sáu thần thông dạo các thế giới, từ một thế giới đến một thế giới. Hoặc có thế giới chẳng nghe danh Phật, danh Pháp, danh Tăng, Bồ-tát Ma-ha-tát này qua kia ngợi khen công đức Tam Bảo, khiến các hữu tình rất sanh tịnh tín, do đây đêm dài được

nhieu ích lớn. Bồ-tát Ma-ha-tát này từ đây mạng chung, sanh cõi có Phật, tu hạnh Bồ-tát, lần nữa chúng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm, được bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn định vô sắc; tu bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi; tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng sanh cõi Dục, chẳng sanh cõi Sắc, chẳng sanh cõi Vô sắc, thường sanh chỗ năng ích hữu tình, lợi ích an vui cho hữu tình đã giáo hóa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm năng vào ngôi Bồ-tát chánh quyết định, cho đến năng trụ bậc Bất thối chuyển.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm, bèn năng lần hồi chúng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, quay xe diệu pháp, độ thoát vô lượng vô số hữu tình, khiến được lợi ích an vui thù thắng, đối cõi Vô dư y Bát-niết-bàn mà vào Niết-bàn. Sau vào Niết-bàn, Chánh pháp đã thuyết hoặc trụ một kiếp, hoặc một kiếp hơn, nhiều ích vô lượng vô biên các loại hữu tình.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm, năng tương ưng cùng Bát-nhã Ba-la-mật-

đa, cùng vô lượng vô số trăm ngàn trăm ức muôn ức Bồ-tát Ma-ha-tát vây quanh cung kính, dạo các cõi Phật, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn, thành thực hữu tình, nghiêm tịnh cõi Phật.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa được bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn định vô sắc, năng ở trong ấy tự tại dạo đi.

Nghĩa là trước vào sơ tinh lục, từ sơ tinh lục khởi vào diệt đẳng chí. Từ diệt đẳng chí khởi vào đệ nhị tinh lục. Từ đệ nhị tinh lục khởi vào diệt đẳng chí. Từ diệt đẳng chí khởi vào đệ tam tinh lục. Từ đệ tam tinh lục khởi vào diệt đẳng chí. Từ diệt đẳng chí khởi vào đệ tứ tinh lục. Từ đệ tứ tinh lục khởi vào diệt đẳng chí. Từ diệt đẳng chí khởi vào Không vô biên xứ. Từ Không vô biên xứ khởi vào diệt đẳng chí. Từ diệt đẳng chí khởi vào Thức vô biên xứ. Từ Thức vô biên xứ khởi vào diệt đẳng chí. Từ diệt đẳng chí khởi vào Vô sở hữu xứ. Từ Vô sở hữu xứ khởi vào diệt đẳng chí. Từ diệt đẳng chí khởi vào Phi tướng phi phi tướng xứ. Từ Phi tướng phi phi tướng xứ khởi vào diệt đẳng chí.

Như vậy, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa phương tiện khéo léo, đối các

đẳng chí thứ lớp vượt khỏi, thuận nghịch qua lại đạo đi tự tại.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát dù đã được bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Cũng đã tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng, mà chẳng lấy quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề, hoặc Phật Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bồ-tát Ma-ha-tát này tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa có phương tiện khéo léo, nên khiến các hữu tình tu bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi; được quả Dự lưu, hoặc quả Nhất lai, hoặc quả Bất hoàn, hoặc quả A-la-hán, hoặc Độc giác Bồ-đề. Cũng khiến hữu tình tu Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng, chứng được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề. Xá-lợi-tử! Trí quả Thanh văn Độc giác đây tức là Nhân Bồ-tát Ma-ha-tát.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này phải biết đã trụ bậc Bất thối chuyển, an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa mới năng làm được việc này.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ sáu Ba-la-mật-đa, tịnh cung trời Đố-sử-đa, trong Hiền kiếp đây sẽ được làm Phật, lợi ích an vui vô lượng hữu tình.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dù đã được bốn tinh lục, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Đã tu bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Cũng đã tu Phật mười lục, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Thường xuyên tu học hạnh tới Bồ-đề, mà đối bốn đế hiện chưa thông suốt. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này còn buộc một đời, chưa được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, dạo các thế giới an lập hữu tình nơi Vô thượng giác, nghiêm tịnh cõi Phật. Phải biết Bồ-tát Ma-ha-tát này **cần** trải qua vô lượng vô số đại kiếp mới được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thường siêng tinh tiến lợi ích hữu tình, khẩu thường chẳng nói dẫn lời vô nghĩa, thân tâm chẳng khởi rước lấy nghiệp vô nghĩa.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát thường dùng sáu thứ Ba-la-mật-đa mà làm thượng thủ tu

hạnh Bồ-tát, thí các hữu tình tất cả đồ vui: cần ăn cho ăn, cần uống cho uống, cần áo mặc cho áo mặc, cần xe cộ cho xe cộ, cần hương hoa cho hương hoa, cần đồ nằm cho đồ nằm, cần nhà cửa cho nhà cửa, cần cửa lúa cho cửa lúa, cần ngọc báu cho ngọc báu, cần nghiêm cụ cho nghiêm cụ, cần tô tô cho tô tô. Tùy các cần dùng thấy đều thí cho, khuyên tu các thiện, dạy dứt các ác, đều khiến chúng được Niết-bàn thường vui.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát hóa thân như Phật, vào khắp địa ngục, bàng sanh, quỷ giới, trong thú người trời, theo tiếng tăm loại kia vì thuyết Chánh pháp khiến được lợi ích an vui thù thắng.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ sáu thứ Ba-la-mật-đa, hóa thân như Phật, qua khắp thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy, vì các hữu tình tuyên nói Chánh pháp, nghiêm tịnh cõi Phật. Ở chỗ chư Phật lóng nghe Chánh pháp, cung kính cúng dường, tôn trọng ngợi khen. Khắp lấy tướng cõi Phật mười phương tối thắng vô thượng vi diệu thanh tịnh, mà bèn tự khởi cõi Phật nghiêm tịnh tối thắng vô thượng. Ở yên trong ấy, còn buộc một đời các đại Bồ-tát, khiến mau chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa đủ ba mươi hai tướng Đại trượng phu, tám mươi tùy hảo trang nghiêm nơi thân. Các căn mãnh lợi thanh tịnh vô thượng. Chúng sanh được thấy không chẳng kính mến, lần hồi hóa đạo, khiến mau chứng được Niết-bàn tam thừa.

Như vậy, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát nên học thanh tịnh nghiệp thân, ngữ, ý lợi ích an vui tất cả hữu tình.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, dù được các căn tối thắng mãnh lợi mà chẳng tự cao, khinh dễ người khác.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm hằng trụ Thí Giới Ba-la-mật-đa, cho đến chưa được bậc Bất thối chuyển, với tất cả thời chẳng đọa ác thú.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm cho đến chưa được bậc Bất thối chuyển, trọn chẳng nói bỏ mười thiện nghiệp đạo.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Thí Giới Ba-la-mật-đa, làm vua Chuyển luân đủ uy đức lớn, thường đem của báu cấp thí hữu tình, khiến cho an trụ mười thiện nghiệp đạo.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Thí Giới Ba-la-mật-đa, nhiếp nhận quả báo nhiều trăm ngàn vua Chuyển luân. Do đây gặp gỡ vô lượng trăm ngàn chư Phật Thế Tôn, cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen, không luống bỏ qua.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ sáu thứ Ba-la-mật-đa, thường vì hữu tình làm pháp soi sáng, hằng chẳng xa lìa ánh sáng Phật pháp. Như vậy lần hồi cho đến chứng được sở cầu Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này do nhân duyên đây đối các Phật pháp thường năng hiện khởi. Vậy nên, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa thường chẳng nên khởi hữu tội nghiệp thân, nghiệp ngữ, nghiệp ý.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao gọi là hữu tội nghiệp thân, nghiệp ngữ, nghiệp ý?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khởi nghĩ như vậy: Những gì là thân, ta do thân đây mà khởi thân nghiệp? Những gì là ngữ, ta do ngữ đây mà khởi ngữ nghiệp? Những gì là ý, ta do ý đây mà khởi ý nghiệp? Xá-lợi-tử! Đấy gọi hữu tội nghiệp thân ngữ ý.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng đặ́c thân và thân nghiệp, chẳng đặ́c ngữ và ngữ nghiệp, chẳng đặ́c ý và ý nghiệp.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa đặ́c thân ngữ ý và các nghiệp kia, bèn khởi tâm xan tham, phạm giới, giận dữ, biếng lười, tán loạn, ác huệ.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi tâm như thế, không có lẽ ấy.

Lại, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa khởi thân ngữ ý ba thứ thô trọng, cũng không lẽ ấy. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa, nên năng tịnh thân ngữ ý ba thứ thô trọng.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao là Bồ-tát Ma-ha-tát tịnh thân ngữ ý ba thứ thô trọng?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chẳng đặ́c thân và thân thô trọng, chẳng đặ́c ngữ và ngữ thô trọng, chẳng đặ́c ý và ý thô trọng. Xá-lợi-tử! Như vậy Bồ-tát Ma-ha-tát năng tịnh thân ngữ ý ba thứ thô trọng.

Lại, Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát từ sơ phát tâm năng thọ trì đủ mười thiện nghiệp đạo, chẳng khởi tác ý Thanh văn, Độc giác, hằng nhớ độ thoát tất cả hữu tình. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này cũng gọi năng tịnh ba thứ thô trọng.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa tịnh đạo Bồ-đề.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Vì sao gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát tịnh đạo Bồ-đề?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát khi tu hạnh Bồ-tát, chẳng đắc thân nghiệp, chẳng đắc ngữ nghiệp, chẳng đắc ý nghiệp. Chẳng đắc Bồ thí Ba-la-mật-đa, chẳng đắc Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng đắc Thanh văn, chẳng đắc Độc giác, chẳng đắc Bồ-tát, chẳng đắc Như Lai, chẳng đắc tất cả pháp. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát tịnh đạo Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa tới đạo **Bồ-đề không ai ngăn cản được.**

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Duyên nào Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa tới đạo Bồ-đề không ai ngăn cản được?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa chẳng lấy sắc, chẳng lấy thọ tướng hành thức. Chẳng lấy nhãn xứ sắc xứ. Chẳng lấy nhĩ xứ thanh xứ. Chẳng lấy tỷ xứ hương xứ. Chẳng lấy thiệt xứ vị xứ. Chẳng lấy thân xứ xúc xứ. Chẳng lấy ý xứ pháp xứ.

Chẳng lấy nhãn giới sắc giới nhãn thức giới. Chẳng lấy nhĩ giới thanh giới nhĩ thức giới. Chẳng lấy tỷ giới hương giới tỷ thức giới. Chẳng lấy thiệt giới vị giới thiệt thức giới. Chẳng lấy thân giới xúc giới thân thức giới. Chẳng lấy ý giới pháp giới ý thức giới.

Chẳng lấy địa giới, chẳng lấy thủy hỏa phong không thức giới. Chẳng lấy bốn niệm trụ; chẳng lấy bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi. Chẳng lấy Bồ thí Ba-la-mật-đa; chẳng lấy Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Chẳng lấy Phật mười lực; chẳng lấy bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng. Chẳng lấy quả Dự lưu; chẳng lấy quả Nhất lai, Bất hoàn, A-la-hán. Chẳng lấy Độc giác Bồ-đề, chẳng lấy hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát, chẳng lấy Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Xá-lợi-tử! Do duyên cơ này, các Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa tăng trưởng mạnh mẽ tới đạo Bồ-đề, không ai ngăn cản được.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát an trụ Bát-nhã Ba-la-mật-đa, chóng năng viên mãn Nhất thiết trí trí, thành thắng trí nên đóng bít tất cả cửa tới biển ác thú, thọ thân người trời thường chẳng nghèo hèn, các căn đầy đủ, hình mạo nghiêm đẹp, thể gian trời, người đều nên kính mến.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Những gì gọi là Bồ-tát Ma-ha-tát sở thành thắng trí?

Phật nói: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát do Thánh trí đây thấy khắp thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, nghe khắp được tiếng chư Phật thuyết pháp, thấy khắp hội kia tất cả Thanh văn Bồ-tát Tăng thấy, thấy khắp tướng nghiêm tịnh cõi kia.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát do Thánh trí đây chẳng khởi tướng thế giới, chẳng khởi tướng Phật, chẳng khởi tướng Pháp, chẳng khởi tướng Thanh văn Tăng, chẳng khởi tướng Bồ-tát Tăng, chẳng khởi tướng Độc giác, chẳng khởi tướng mình, chẳng khởi tướng người, chẳng khởi tướng cõi Phật nghiêm tịnh.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát do Thánh trí đây, dù hành Bồ thí Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc Bồ thí Ba-la-mật-đa; dù hành Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa mà chẳng đắc Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tĩnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Dù tu bốn niệm trụ, mà chẳng đắc bốn niệm trụ; dù tu bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi mà chẳng đắc bốn chánh đoạn cho đến tám thánh đạo chi.

Dù nhóm Phật mười lực mà chẳng đắc Phật mười lực; dù nhóm bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng mà chẳng đắc bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng.

Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này đã thành thắng trí. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do Thánh trí đây chóng năng viên mãn tất cả Phật pháp. Dù năng viên mãn tất cả Phật pháp mà không chấp lấy.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát tu hành sáu thứ Ba-la-mật-đa được tịnh năm nhãn, chỗ gọi nhục nhãn, thiên nhãn, huệ nhãn, pháp nhãn, Phật nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao gọi Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy trăm cái tám mươi dặm. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy hai trăm cái tám mươi dặm. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy ba trăm cho đến ngàn cái tám mươi dặm. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy cõi Thiệm Bộ châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy cõi hai đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn cho đến năng thấy cõi bốn đại châu. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy Tiểu thiên thế giới. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy Trung thiên thế giới. Có Bồ-tát Ma-ha-tát nhục nhãn năng thấy Tam thiên đại thiên thế giới. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh nhục nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao gọi Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhãn?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thiên nhãn năng thấy tất cả trời Bốn đại vương chúng, trời Ba mươi ba, trời Đổ-sử-đa, trời Lạc biến hóa, trời Tha hóa tự tại, thiên nhãn thấy được. Cũng năng thấy tất cả trời Phạm chúng, trời Phạm phụ,

trời Phạm hội, trời Đại phạm, thiên nhãn thấy được. Cũng năng thấy tất cả trời Quang, trời Thiếu quang, trời Vô lượng quang, trời Quang âm, thiên nhãn thấy được. Cũng năng thấy tất cả trời Tịnh, trời Thiếu tịnh, trời Vô lượng tịnh, trời Biến tịnh, thiên nhãn thấy được. Cũng năng thấy tất cả trời Quảng, trời Thiếu quảng, trời Vô lượng quảng, trời Quảng quả, thiên nhãn thấy được. Cũng năng thấy tất cả trời Vô tướng, Hữu tướng, thiên nhãn thấy được. Cũng năng thấy tất cả trời Vô Phiền, trời Vô nhiệt, trời Thiện hiện, trời Thiện kiến, trời Sắc cứu cánh thiên nhãn thấy được.

Xá-lợi-tử! Có Bồ-tát Ma-ha-tát thiên nhãn thấy được tất cả trời Bốn đại vương chúng cho đến trời Sắc cứu cánh, thiên nhãn chẳng thể thấy được.

Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát thiên nhãn năng thấy các loài hữu tình cõi mười phương đều như Căng-già sa, chết đây sanh kia như thật biết rõ.

Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh thiên nhãn.

Khi ấy Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao gọi Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh huệ nhãn?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát có tịnh huệ nhãn chẳng thấy có pháp hoặc hữu vi hoặc

vô vi, hoặc thiện hoặc phi thiện, hoặc hữu tội hoặc vô tội, hoặc hữu lậu hoặc vô lậu, hoặc hữu nhiễm hoặc ly nhiễm, hoặc thế gian hoặc xuất thế gian, hoặc tạp nhiễm hoặc thanh tịnh. Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát này huệ nhãn chẳng thấy có pháp khá thấy, khá nghe, khá giác, khá biết. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh huệ nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao gọi Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Pháp nhãn các Bồ-tát Ma-ha-tát năng như thật biết các thứ bồ-đặc-già-la sai khác. Nghĩa là như thật biết: Đây tùy tín hành, đây tùy pháp hành, đây vô tướng hành, đây trụ không, đây trụ vô tướng, đây trụ vô nguyện. Đây do ba giải thoát môn khởi năm căn, do năm căn khởi định vô gián, do định vô gián khởi giải thoát trí kiến, do giải thoát trí kiến dứt hẳn ba gút, chỗ gọi tà kiến, giới cầm thủ, nghi. Do dứt đây nên được quả Dự lưu. Tức đây lại do sơ đắc tu đạo, mong dục tham sân được quả Nhất lai. Tức đây lại do thượng phẩm tu đạo, hết dục tham sân được quả Bất hoàn. Tức đây lại do thượng phẩm tu đạo, hết năm gút thuận thượng phần, chỗ gọi tham sắc, tham vô sắc, vô minh, mạn, trạo cử. Do hết đây nên được **quả** A-la-hán.

Đây do không giải thoát môn khởi năm căn. Do năm căn khởi định vô gián. Do định vô gián khởi giải thoát trí kiến. Do giải thoát trí kiến dứt hẳn ba gút được quả Dự lưu, nói rộng cho đến được quả A-la-hán.

Đây do vô tướng giải thoát môn khởi năm căn. Do năm căn khởi định vô gián. Do định vô gián khởi giải thoát trí kiến. Do giải thoát trí kiến, dứt hẳn ba gút được quả Dự lưu, nói rộng cho đến được quả A-la-hán.

Đây do vô nguyện giải thoát môn khởi năm căn. Do năm căn khởi định vô gián. Do định vô gián khởi giải thoát trí kiến. Do giải thoát trí kiến dứt hẳn ba gút được quả Dự lưu, nói rộng cho đến được quả A-la-hán.

Đây do không vô tướng giải thoát môn, đây do không vô nguyện giải thoát môn, đây do vô tướng, vô nguyện giải thoát môn, nói rộng cũng vậy. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Lại Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát pháp nhãn năng như thật biết sở hữu pháp tập đều là pháp diệt. Do biết đây nên bèn được năm căn. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Bồ-tát Ma-ha-tát pháp nhãn năng như thật biết Bồ-tát Ma-ha-tát này tối sơ phát tâm, tu hành Thí Giới Ba-la-mật-đa thành tựu tín căn cho đến tinh tiến căn, phương tiện khéo léo nên nghĩ thọ thân tăng trưởng thiện pháp. Bồ-tát Ma-ha-tát này hoặc sanh đại tộc Sát-đế-lợi cho đến hoặc sanh đại tộc Cư sĩ, hoặc sanh trời Bốn đại vương chúng cho đến hoặc sanh trời Tha hóa tự tại, an trụ chỗ kia thành thực hữu tình, thí các hữu tình những thứ đồ vui, nghiêm tịnh cõi Phật, gặp thời Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, cúng dường cung kính tôn trọng ngợi khen, chẳng đọa Thanh văn các bậc Độc giác, cho đến Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề quyết chẳng quay lui. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Lại nữa, Xá-lợi-tử! Các Bồ-tát Ma-ha-tát pháp nhãn năng như thật biết Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề đã được nhận ký, Bồ-tát Ma-ha-tát này đối Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề chưa được nhận ký. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được Bất thối, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được Bất thối.

Bồ-tát Ma-ha-tát này đã viên mãn thần thông, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa viên mãn thần thông. Bồ-tát Ma-ha-tát này năng qua thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy cúng dường cung

kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn. Bồ-tát Ma-ha-tát này chẳng năng qua thế giới chư Phật mười phương Căng-già sa thấy cúng dường cung kính, tôn trọng ngợi khen chư Phật Thế Tôn.

Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được thần thông, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được thần thông. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã nghiêm tịnh cõi Phật, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa nghiêm tịnh cõi Phật. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã thành thực hữu tình, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa thành thực hữu tình.

Bồ-tát Ma-ha-tát này đã được chư Phật khen ngợi, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa được chư Phật khen ngợi. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã gần gũi chư Phật, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa gần gũi chư Phật.

Bồ-tát Ma-ha-tát này thọ mạng vô lượng, Bồ-tát Ma-ha-tát này thọ mạng hữu lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được Bồ-đề, Bí-sô Tăng vô lượng; Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được Bồ-đề Bí-sô Tăng hữu lượng. Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được Bồ-đề có Bồ-tát Tăng, Bồ-tát Ma-ha-tát này khi được Bồ-đề không Bồ-tát Tăng.

Bồ-tát Ma-ha-tát này có khổ hạnh khó hành, Bồ-tát Ma-ha-tát này không khổ hạnh khó hành. Bồ-tát Ma-ha-tát này đã trụ thân rốt sau, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa trụ thân rốt sau.

Bồ-tát Ma-ha-tát này đã ngồi tòa Bồ-đề, Bồ-tát Ma-ha-tát này chưa ngồi tòa Bồ-đề. Bồ-tát Ma-ha-tát này có ma đến phá rối, Bồ-tát Ma-ha-tát này không ma đến phá rối.

Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh pháp nhãn.

Khi ấy, Xá-lợi-tử lại thưa Phật rằng: Bạch Thế Tôn! Sao gọi Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh Phật nhãn?

Phật bảo: Xá-lợi-tử! Tâm Bồ-đề các Bồ-tát Ma-ha-tát không gián đoạn, vào định Kim cương dụ được nhất thiết tướng trí, thành Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, mười tám pháp Phật bất cộng, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, được tịnh Phật nhãn. Các Bồ-tát Ma-ha-tát do được nhãn đây không gì chẳng thấy, không gì chẳng nghe, không gì chẳng giác, không gì chẳng biết. Xá-lợi-tử! Đây là Bồ-tát Ma-ha-tát được tịnh Phật nhãn.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được năm nhãn thanh tịnh như thế, nên học sáu thứ Ba-la-mật-đa. Vì có sao? Xá-lợi-tử! Vì sáu thứ Ba-la-mật-đa như thế năng thu nhiếp tất cả pháp lành thù thắng. Chỗ gọi tất cả pháp lành Thanh văn, pháp lành Độc giác, pháp lành Bồ-tát, pháp lành Như Lai.

Xá-lợi-tử! Nếu có thuyết rằng: Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu năng thu nhiếp tất cả pháp lành thù thắng, đây là chánh thuyết. Sở dĩ vì sao? Vì Bát-nhã Ba-la-mật-đa thẳm sâu là mẹ tất cả pháp lành, năng sanh tất cả Ba-la-mật-đa và công đức thù thắng năm nhãn thấy.

Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được năm nhãn thanh tịnh như thế, nên học Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát muốn được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, nên học năm nhãn. Xá-lợi-tử! Nếu Bồ-tát Ma-ha-tát năng học năm nhãn, quyết định được Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

--- o0o ---